

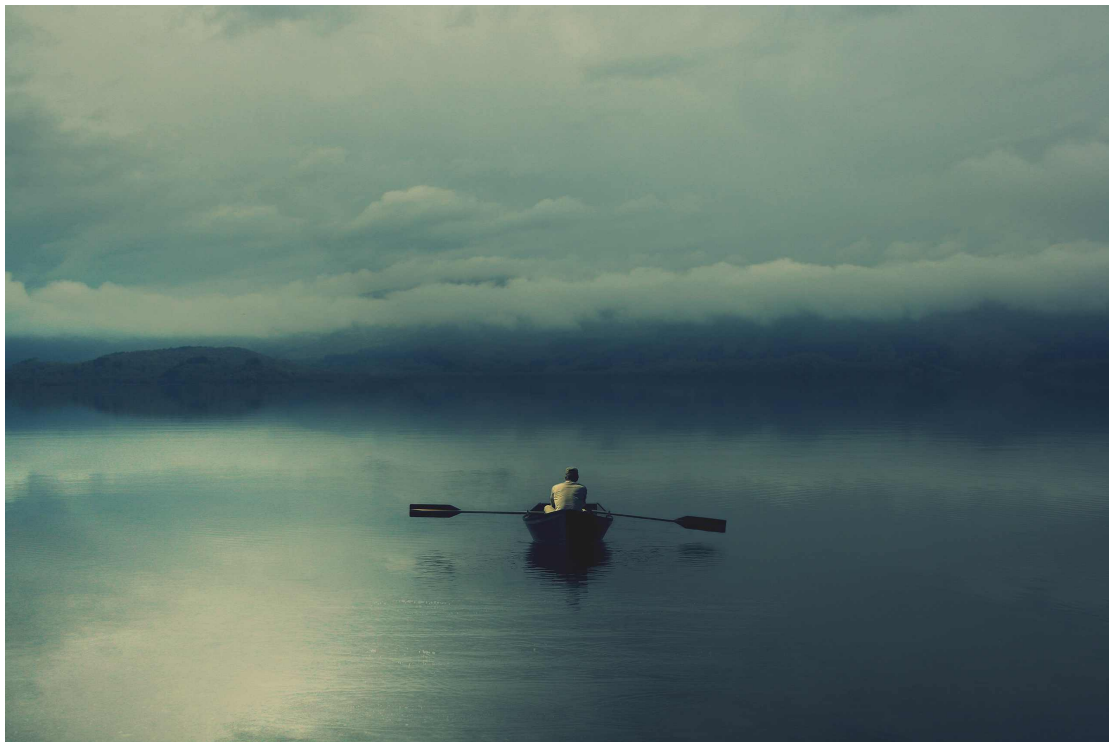
Ο δρόμος της μετανοίας (μέρος β)

/ Γέροντας Ιωσήφ Βατοπαιδινός († 2009)

Γέροντας Ιωσήφ Βατοπαιδινός († 2009)

6. Τί είναι η πίστη;

Πίστη είναι ο σύνδεσμος της κτίσεως με τον δημιουργό Θεό και το μέσο της επαφής της με την πανσωστική πρόνοια. Μέσω της πίστεως αποκαλύφθηκε ο Θεός στην κτίση του και μ' αυτή γνώρισε η φύση το δικό της προορισμό, ειδικά όμως ο άνθρωπος. Μήπως και την επίγνωση της θείας ευσπλαχνίας, που μας οδήγησε στην ανάπλαση και σωτηρία δεν την αποκτήσαμε με την πίστη;

Η ανθρώπινη φύση, μετά την πτώση, απογυμνώθηκε από όλα τα καλά και υποτάχθηκε στη φθορά και το θάνατο. Χωρίς την πίστη, ουδέποτε θα επανορθωνόταν. Κανένα άλλο μέσο δε μας απέμεινε για παρηγοριά και θεραπεία, παρά η πίστη προς το δημιουργό.

Αυτόνπου αρνηθήκαμε με την παρακοή, τον ανακαλούμε με την πίστη και επαναφέρουμε στον εαυτό μας και στο περιβάλλον μας την παντοδύναμη θεία Χάρη και ορθοδοούμε. Απιστία είναι η έμπρακτη άρνηση· η πίστη είναι η ομολογία, που θα προκαλέσει την ισορροπία και μόνο μέσω αυτήςθα αποκατασταθεί η τάξη.

Η Πίστη κατά τον Παύλο είναι «ελπιζομένων υπόστασις, πραγμάτων έλεγχος ου βλεπομένων» (Εβρ. 11,1). Πίστη είναι η παραδοχή πραγμάτων, που αδυνατούμε να ερευνήσουμε και να συγκρίνουμε πρακτικά. Με την πίστη παραδεχόμαστε τα υπερφυσικά πράγματα και νοήματα και αυτόν ακόμη το Θεό, που γίνεται γνωστός μέσω των ενεργειών του. Τις θείες επαγγελίες, που είναι όλος ο στόχος και σκοπός μας, και όλες μας τις προσδοκίες, με την πίστη τις περιμένουμε και ελπίζουμε.

Στην πίστη αυτή στηρίζει ο Παύλος όλους τους αγώνες και τα βραβεία των αγίων. Η πίστη χαρίζει την ελπίδα και την προσδοκία και σε μας που τώρα αγωνιζόμαστε. Άρα η πίστη είναι το καθολικό μέσο και στοιχείο, που μας συνδέει με το μέλλον και την αληθινή μας πατρίδα. Δίκαια προβάλλεται το βραβείο της πίστεως για τους προγόνους μας. «Επίστευσε Αβραάμ τω Θεώ, και ελογίσθη αυτώ εις δικαιοσύνην» (Ρωμ. 4,3). Το «χωρίς εμού ου δύνασθε ποιείν ουδέν»(Ίω. 15,5) και το «πάντα ισχύομεν δι' αυτού» (βλ. Φιλ. 4,13) απαιτούν, ως μέσο επαφής με το Θεό, την πίστη.

Τα είδη της πίστεως είναι δύο. Το ένα αφορά την πίστη στις αλήθειες της Εκκλησίας, τα δόγματα. Δε θα ασχοληθούμε με αυτό στην απάντησή μας. Το άλλο είναι, η κατά τους Πατέρες, «πίστις της θεωρίας». Αυτή χρειάζεται σε μας για να ισορροπούμε στην κοιλάδα της εξορίας στην οποία βρισκόμαστε.

Η συνεκτική δύναμη του Θεού εκδηλώνεται ως θεία ενέργεια της πρόνοιάς του, με την οποία συντηρεί και συνέχει τα σύμπαντα. Αυτή τη θεία ενέργεια επικαλούμαστε, όποτε βρισκόμαστε σε οποιαδήποτε ανάγκη, και πιστεύουμε ότι θα εισακουστούμε. Ο ίδιος ο Θεός μάς προκαλεί σ' αυτό λέγοντας: «πάντα όσα αν αιτήσεσθε πιστεύοντες λήψεσθε» (Ματθ. 21,22), «ει δύνασαι πιστεύσαι, πάντα δυνατά τω πιστεύοντι» (Μάρκ. 9,23) και «η πίστις σου σέσωκέ σε» (Ματθ. 9,22). Άρα η πίστη είναι το απόλυτο σωσίβιο της δικής μαςδυστυχίας και κανείς ποτέ να μην το αποχωρίζεται.

Αφού, λοιπόν, πιστεύουμε στην πατρική πρόνοια του Θεού, που λέει «αιτείτε και δοθήσεται υμίν, ζητείτε και ευρήσετε, κρούετε και ανοιγήσεται υμίν» (Ματθ. 7,7), την επικαλούμαστε με επιμονή και λύνουμε με την πίστη ό,τι μας απασχολεί.

7. Ποιά η σχέση του θάρρους με την πίστη;

Ο Κύριος επισημαίνει, όπως προαναφέραμε, ότι «πάντα δυνατά τω πιστεύοντι». Όσοι χρειάζονται θάρρος στον αγώνα που έχουμε να κάνουμε, ας ερεθίσουν βαθύτερα την πίστη τους. Είναι πηγή θάρρους η πίστη και αυτήν πάλι το θάρρος τη στηρίζει.

Πρέπει να αναφερθούμε πλατύτερα στο θάρρος, γιατί αυτό είναι η πρακτική μας δύναμη. Με την πίστη παραδεχόμαστε τη μελλοντική μας αποκατάσταση και αθανασία. Μαζί με αυτήν επιβάλλεται και η πρακτική μας άσκηση και ομολογία.

Στις δυσκολίες των αδυναμιών και των αλλοιώσεων, που μας ταλαιπωρούν, και αυτού του ίδιου του σατανά, που ακούραστα μάς πολεμά, ένα μάς μένει πρακτικό όπλο και βοήθημα, το θάρρος. Προϊόν της προσωπικότητάς μας, διεγείρει σε πάλη και εγρήγορση. Εμείς πιστεύουμε ότι δεν είμαστε μόνοι, αλλά με το Θεό, που μας κάλεσε στη δική του στρατεία. Με τη θέλησή μας πήραμε την απόφαση της υποταγής στο θείο θέλημα, που το εφαρμόζουμε και το θεωρούμε καθήκον.

Όργανα της θελήσεως και κινητήρια δύναμη είναι ο ζήλος και το θάρρος. Ο διάβολος, επειδή το γνωρίζει αυτό, προσπαθεί να τα νεκρώσει με τις προφάσεις των λαθών και των σφαλμάτων μας. Ελέγχει τις παραβάσεις και φοβίζει τον άνθρωπο σαν «δικηγόρος»: «Να! είσαι παραβάτης! Πρόδωσες πάλι! Δεν είσαι για τίποτε! Γιατί προσπαθείς, αφού είσαι ανίκανος;».

Όλος αυτός ο κύκλος της διαβολικής πονηριάς, ειδικά στους άπειρους, προκαλεί μαρασμό και αδράνεια, που είναι γέννημα της αποθαρρύνσεως. Γι' αυτό χρειάζεται πολλή προσοχή στον αγωνιστή, για να μην υποκύψει στην παγίδα του «δικηγόρου» σατανά και νεκρωθεί η δραστηριότητά του με δόλιες προφάσεις.

Εφόσον ο αγώνας της μετάνοιας είναι πραγματικά πολύπλευρος και οι αντιθέσεις ποικίλες, είναι φυσικό, λόγω και των παθών και συνηθειών, που ακόμη υπάρχουν και ενεργούν, να γίνονται λάθη. Ο διάβολος τότε παρουσιάζει το Θεό σαν δικαστή και επομένως ο παραβάτης γίνεται πλέον υπεύθυνος. Σταματά να έχει παρησία σαν προδότης και έτσι χάνει το θάρρος και το ζήλο του και τον κυριεύει η αδράνεια.

Οι θεόσοφοι πατέρες μας, οι «καλώς αθλήσαντες και στεφανωθέντες», μάς διδάσκουν τη δική τους εμπειρία, που συντρίβει τη σατανική πονηριά και επιβουλή. Παύουμε να θεωρούμε το Θεό κριτή, όπως με δολιότητα τον παριστάνει ο εχθρός. Τον βλέπουμε σαν Πατέρα μας και αποκρινόμαστε προς τον απατεώνα: «Ύπαγε πίσω μου σατανά! Δικηγόρο δε χρειάζομαι! στο Θεό έφταιξα, στο Θεό και απολογούμαι, που έγινε για μένα άνθρωπος- για να με υιοθετήσει και εσένα να καταργήσει και συντρίψει. Ουδέποτε φοβούμαι τον πατέρα μου, ούτε τον αρνούμαι, ούτε τον προδίδω. Η απειρία μου με εμποδίζει και η δική σου κακουργία. Αυτή θα

την καταργήσει ο Θεός, με τη Χάρη του, και εμένα θα βραβεύσει, γιατί γι' αυτό με προόρισε».

Υποδεικνύουμε, με αυτά που είπαμε, τον τρόπο που ο αγωνιστής πρέπει να πολεμά και να μην οπισθοχωρεί στις διάφορες ελλείψεις ή και ολισθήματα που συμβαίνουν.

Το τέρμα της μετάνοιας είναι η κατά χάρη και δωρεάν ένωσή μας με το Θεό Πατέρα, αυτή ηΐδια η θέωση, όπως ο Κύριός μας την περιγράφει. «Συ πάτερ εν εμοίκαγώ εν σοι ίνα και αυτοί εν ημίν» (1ω. 17,21) και «θέλω ίνα όπου ειμί εγώ ώσι κακείνοι» (1ω. 17,24). Η έσχατη μορφή και θέση της μετάνοιας είναι να κρατήσει ο μετανοών, όσο και αν υποχώρησε με την αμέλειά του, την ορθή πίστη στο Θεό και να μην αρνηθεί τη χριστιανική ομολογία. Το ότι κρατά και δεν αρνείται την «ενΧριστώ» ομολογία, σημαίνει ότι βρίσκεται στη θέση και τον τόπο των μετανοούντων. Ο Θεός με τη Χάρη του παραμένει μαζί του περιμένοντας τον αφυπνισμό του από το σκοτάδι της απογνώσεως.

Η θεία ευσπλαχνία θεωρεί τη θέση αυτήνομολογία και επομένως ο Θεός, που αναζητεί την επιστροφή των ασθενών και αδυνάτων, θα τον διεγείρει, αφού δεν πρόδωσε «εις τέλος» τη βάση της μετάνοιας. Το θέμα της σωτηρίας μας δεν είναι ζήτημα συναλλαγής. Είναι ζήτημα πίστεως και ομολογίας προς Αυτόν, που σώζει δωρεάν όσους τον πιστεύουν και περιμένουν την ανέκφραστη συμπάθεια και φιλανθρωπία του.

8. Τί είναι η προσευχή, ποιά τα χαρακτηριστικά γνωρίσματά της και ποιόι καρποί της;

Προσευχή είναι το κύριο μέσο που ενώνει όλα τα λογικά όντα με το δημιουργό τους Θεό. Αυτή θα είναι και μετά την παλιγγενεσία το μόνιμότους έργο και καθήκον. Προσευχή είναι η άμεση επαφή και η διαρκής επικοινωνία αγγέλων και ανθρώπων με το Θεό. Προσευχή είναι η έξοδός μας από τον πήλινο κλοιό μας προς το χώρο της απεραντοσύνης. Προσευχή είναι το μέσο, που μας μεταφέρει έξω από τους ευτελείς μας περιορισμούς στην αίσθηση του απέραντου και του υπερφυσικού.

Καταργείται ο χώρος, ο τόπος και ο τρόπος και γίνονται αισθητές οι ενέργειες των θείων ιδιοτήτων. Αν και θέλουμε να περιγράψουμε τη φύση και την ουσία αυτής της υπερφυσικής αξίας, καταλαβαίνουμε ότι είναι κάτι που ξεπερνά τις δυνάμεις μας. Θα αρκεστούμε μόνο στις ενέργειες των αποτελεσμάτων της.

Τόσο είναι το μεγαλείο αυτής της «θείας προμηθείας» προς τα κτιστά όντα, ώστε και ο ίδιος ο δωρητής της να την εφαρμόσει, όταν κοινωνήσε με τον υλικό μας κόσμο. Ο Λουκάς αναφέρει για τον Κύριό μας ότι «ην διανυκτερεύων εν τη προσευχή του Θεού» (Λουκ. 6,12). Χρησιμοποιούσε την προσευχή άλλοτε ως

εξομολόγηση, άλλοτε σαν δέηση ήευχαριστία ήικεσία προς τον αρχίφωτό Του Πατέρα και απέδειξε το απαραίτητο και ουσιώδες αυτής της υπεραξίας. «Πάτερ, ευχαριστώ σοι ότι ήκουσάς μου. (1ω. 11,41). «Πάτερ άγιε, τήρησον αυτούς εν τω ονόματί σου... ους δέδωκάς μοι εφύλαξα και ουδείς εξ αυτών απώλετο ειμη ο υιός της απωλεί-ας...ου περί τούτων ερωτώ μόνον, αλλά και περί των πιστευσόντων διά του λόγου αυτών ειςεμέ» (1ω. 17, 11,12,20). Το μεγαλύτερο όμως και συγκλονιστικότερο παράδειγμα είναι η προσευχή τής Γεθσημανή, όπου τρεις φορές παρακάλεσε τον Πατέρα, όταν έμπρακτα ανέλαβε την παγκόσμια αποθεραπεία.

Όπου και αν στρέφουμε την προσοχή μας από τη θεμελίωση ολόκληρης της κτίσεως και μετά, βρίσκουμε τα πάντα συνυφασμένα με την προσευχή. Είναι, λοιπόν, η προσευχή, ο σύνδεσμος και ηενότητα όλων των κτισμάτων με το δημιουργό Θεό και ηδύναμη της προεκτάσεώς τους στο διηνεκές. Τόσο είναι ενωμένη με τα λογικά όντα αυτή ηυπεραξία, που μόνη της αυτόματα ενεργεί όσες φορές το επιβάλλει η ανάγκη και ασυναίσθητα κινούνται τα μέλη χωρίς σκέψη, ιδιαίτερα σε ώρα κινδύνου.

Είναι το τελειότερο όργανο και πράγμα, που παρέχει τη δυνατότητα στα κτίσματα -και ειδικά στον άνθρωπο-, να επικοινωνεί πρακτικά με τον πλάστη του. Ο άνθρωπος μέσω αυτής μπορεί να ζητά και να παίρνει ό,τι χρειάζεται, να μεταβάλλει την ποινή, που επιβάλλεται από τη θεία δικαιοσύνη, να αυξάνει την προσθήκη της θείας ευλογίας, να πληροφορείται όσα αγνοεί, να μεταδίδει τη συμπαράστασή του στους συνανθρώπους του, εκλιπαρώντας το Θεό γι' αυτό, και γενικά να μετέχει σε πάρα πολλές ιδιότητες του Θεού Πατέρα μας.

Πάντως είναι αδύνατο να περιγράψουν τα κατορθώματα και προτερήματα αυτής της παναρετής, που λέγεται προσευχή. Ελάτε λοιπόν οι «κοπιώντες και πεφορτισμένοι», που κατοικείτε στην εξορία αυτή, στους κόλπους της μητέρας των αρετών προσευχής και αυτή θα σας αναπαύσει περισσότερο απ' ό,τι θα περιμένατε ή θα ζητούσατε.

9. Τί είναι η νοερά προσευχή και γιατί λέγεται έτσι; Πώς επιτυγχάνεται;

Η προσευχή, αν και στη φύση της είναι μία, εκδηλώνεται με διάφορες μορφές και σχήματα, όπως φαίνεται μέσα στην Ιστορία. Αυτή η παναρετή περιγράφεται με διάφορες ονομασίες, που πάντοτε έχουν την ίδια σημασία. Προσευχή είναι η γενική ονομασία. Ανάλογα με το σκοπό και τον τρόπο που εκδηλώνεται λέγεται ευχή, δέηση, ικεσία, παράκληση, έντευξη, ακόμα και κραυγή, αν η ανάγκη που την επιβάλλει είναι επείγουσα.

Στην παρούσα μας όμως εξορία η προσευχή είναι όχι μόνο απαραίτητη, αλλά και

επιβεβλημένη, γιατί ο Κύριος μάς διαβεβαιώνει ότι «χωρίς εμού ου δύνασθε ποιείν ουδέν» (Ίω. 15,5). Τη συνεργασία μαζί του μόνο η προσευχή μπορεί να πετύχει με το «αιτείτε και δοθήσεται υμίν, ζητείτε και ευρήσετε, κρούετε και ανοιγήσεται υμίν» (Ματθ. 7,7).

Τους τρόπους της προσευχής μάς τους διδάσκουν οι Πατέρες μας, επειδή ήταν πραγματικοί εργάτες και κατακτητές των δωρεών και χαρισμάτων της. Κάθε στροφή και ύψωση του νου προς το Θεό είναι προσευχή. Όσο πιο ήσυχα και προσεκτικότερα γίνεται, τόσο περισσότερο καρποφορεί.

Ο πρακτικότερος τρόπος, που επικρατεί στο χριστεπώνυμο πλήρωμα, είναι η ψαλμωδία στους ιερούς ναούς με τη βοήθεια των ειδικών λειτουργικών βιβλίων. Άλλος τρόπος είναι ο «κατά μόνας» ή μεταξύ δύο ή τριών, με ευχές διάφορων Πατέρων ή ψαλμών του Δαβίδ. Άλλος πρακτικότερος τρόπος είναι η «κατά μόνας» προσευχή, με συγκέντρωση και προσοχή, στην οποία ο ευχόμενος εξομολογείται με συντριβή και εκβιάζει, με την επίμονή του ικεσία, τη φιλόανθρωπη συμπάθεια του Κυρίου μας. Άλλος τρόπος προσευχής είναι η μέθοδος της εσωστρέφειας, που εφάρμοσαν και δίδαξαν οι μοναχοί Πατέρες μας. Να κρατείται δηλαδή, ο νους αμετεώριστος στην καρδιά με τη λεγόμενη μονολόγιστη προσευχή, το «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με».

Πρώτος ο Παύλος μάς πληροφορεί ότι δεν είναι δυνατή η σωτηρία χωρίς την πίστη και την επίκληση του σωτήριου ονόματος του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, του Υιού του Θεού. Με τη μονολόγιστη ευχή επιζητούμε τη θεία βοήθεια και παραδίδουμε τον εαυτό μας στο Χριστό. Ομολογούμε, όπως ο Πέτρος, ότι ο Κύριος είναι Υιός του Θεού. Η ευχή είναι περιεκτική Αγίου Πνεύματος, διότι «ουδείς δύναται ειπείν Κύριον Ιησούν ει μη εν Πνεύματι Αγίω» (Α Κορ. 12,3).

Το θέμα της ευχής είναι κοπιαστικό λόγω της αιχμαλωσίας του νου στις πολλές και κακές συνήθειες, που δεν υποχωρεί εύκολα, και χρειάζεται επιμονή και βία. Γι' αυτό ο Παύλος παρακινεί: «τη προσευχή προσκαρτερείτε». Καρτερία σημαίνει επιμονή και παράταση. Στην επιμονή αυτή συμβαίνουν πολλές φορές διάφορα μικροεμπόδια είτε από φυσική κόπωση, είτε λόγω της ελλείψεως συνήθειας, είτε από το διάβολο. Δεν πρέπει να τα λαμβάνουμε υπόψη εφόσον ο σκοπός και το ζητούμενο είναι κατευθείαν ο Χριστός, η ζωή μας.

Στην επιμονή της επικλήσεως του πανάγιου ονόματος «Κύριε Ιησού Χριστέ, Υιέ του Θεού, ελέησόν με», αισθάνεται κανείς ότι πονούν οι ώμοι ή το κεφάλι. Αυτά οφείλονται σε φθόνο του σατανά, που έχει σκοπό να διακόψει την προσπάθειά μας, και δεν τα προσέχουμε. Το «αδιαλείπτως προσεύχεσθε» (Α' Θεσ. 5,17) είναι θέμα εντολής και γνωρίζουμε ότι «αι εντολαί του Κυρίου βαρείαι ουκ εισί» (Α' Ίω. 5,3).

Πώς αλλιώς θα μάθουμε έμπρακτα το λόγο του Κυρίου μας «Ότι χωρίς εμού ου δύνασθε ποιείν ουδέν»(1ω. 15,5) και το «επικάλεσαί με εν καιρώ θλίψεως και εξελούμαι σε» (Ψαλμ. 49, 15).

Οι έμπειροι πατέρες μάς διδάσκουν ότι άλλοτε πρέπει να λέμε όλες τις λέξεις της ευχής και άλλοτε, ιδιαίτερα στην αρχή, λόγω της αδυναμίας του νου να κρατά περισσότερες λέξεις, να λέμε «Ιησού, Υιέτου Θεού, ελέησόν με». Δεν πρέπει όμως να αλλάζουμε συχνά τα λόγια της ευχής και να λέμε πότε το ένα και πότε το άλλο, διότι δεν προκαλείται η καλή συνήθεια. Την ευχή την λέμε πότε με το στόμα, «εκφώνως», με σιγανή φωνή, ψιθυριστά, για να συγκρατείται ευκολότερα ο νους από το μετεωρισμό και τη σύγχυση του περιβάλλοντος και άλλοτε νοερά, με το νου μας. Και οι δύο τρόποι είναι απαραίτητοι και επωφελείς.

Η βία όμως της προθέσεως προκαλεί την ενέργεια της Χάριτος και ο νους διευκολύνεται. Με τη συνήθεια ευκολότερα επιμένει, παρηγορείται από τη Χάρη, αποκτά αίσθηση της θείας βοήθειας και με θάρρος συνεχίζει. Γευόμενος τη θεία παρηγοριά, λόγω της επιμονής του, κρατά μόνος του την ευχή, χωρίς τον ψιθυρισμό της φωνής -«ενδιάθετα»-, και προσεύχεται με λιγότερο κόπο, γιατί η Χάρη τον ελευθέρωσε από τη βία του μετεωρισμού. Εάν παραμείνει προσευχόμενος δέχεται το θείο φωτισμό, ελέγχει τα νοήματα και αποτρέπει τις προσβολές του παράλογου, που είναι όλο το σύστημα του παλαιού ανθρώπου. Τότε η Χάρη αποκαλύπτει τη βασιλεία του Θεού, που βρίσκεται μέσα μας, όπως ακριβώς δίδαξε και ο Κύριος: «η βασιλεία του Θεού εντός υμών έστι» (Λουκ. 17,21). Αυτός ο τρόπος της μονολόγιστης ευχής, αν εφαρμοστεί, είναι και λέγεται νοερά προσευχή.

Όταν η επίμονη αυτή εργασία συνεχιστεί χωρίς διακοπή ή μεταμέλεια, η θεία Χάρη παραμένει πλέον μόνιμα στο νου και την καρδιά του αγωνιστή. Τότε όχι μόνο δε χρειάζεται προσπάθεια, αλλά μόνη της πλέον η ευχή λειτουργεί αδιάλειπτα, ακόμη και στον ύπνο. Ουδέποτε ο αγωνιστής παύει ευχόμενος να παρακαλεί το Θεό με «στεναγμούς αλάλητους», όχι μόνο για τον εαυτό του, αλλά για κάθε θλιμμένο και καταπονεμένο και γενικά για όλη την κοινωνία των ανθρώπων. Χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια κοινωνεί με τον πανανθρώπινο πόνο και «κλαίει μετά κλαιόντων και χαίρει μετά χαιρόντων» (Ρωμ. 12,15).

Η μονολόγιστη ευχή λέγεται σε κάθε τόπο, χρόνο ή περίσταση και σε όλες τις μορφές της κοινωνικής ή μεμονωμένης μας ζωής.

Δεν είναι αυτό απαγορευμένο για τους κοσμικούς ανθρώπους, όπως μερικοί ισχυρίζονται, αν και χρησιμοποιείται περισσότερο από τους μοναχούς. Μπορεί ο καθένας, όπου και όπως βρίσκεται, να επικαλείται και να περιστρέφει μέσα του το όνομα του Χριστού. Προκαλώ την αγάπη σας. Δοκιμάστε και πολύ σύντομα θα

γευθείτε τους καρπούς αυτής της εργασίας. Το όνομα του Κυρίου μας δεν είναι μια απλή λέξη. Είναι δύναμη, είναι ενέργεια, είναι ανάσταση και ζωή!

Όποιος αποφασίσει με τη βοήθεια της Χάριτος να ασχοληθεί με αυτήντην εργασία,ας μη μικροψυχήσει, ας μη βαρεθεί, ας μην αμφιβάλλεικαι ο μισθός του θα είναι πολύς· όχι μόνο στον ουρανό, αλλά και εδώ θα ωφεληθεί. Είναι αδύνατοο Κύριοςμας, που «έτι αμαρτωλών όντων ημών υπέρ ημών απέθανε» (Ρωμ. 5,8), να μας παραβλέψει όταν τον επικαλούμαστε τόσο επίμονα, για να μας χαρίσει όσα μας υποσχέθηκε. Εάν ο Κύριος άκουσε τους δαίμονες, που τον παρακάλεσαν να μην τους αποστείλει στην άβυσσο, και το θεόργιστο Φαραώ, που καταδυνάστευε το λαό του, απάλλαξε από τις πληγές,δε θα ακούσει εμάςπου αδιάλειπτα, κατά το δυνατό, τον επικαλούμαστε; Ας γίνει και ας μείνει και σε μάςτους ασθενείς και αδύνατους, ως απαραίτητο καθήκον, η προσευχή και θα λάβουμε κατά τη Γραφή, «υπερεκπερισσού ων αιτούμεθα ή νοούμεν» (Έφ. 3,20).

10. Τί είναι η «επαινετή αναίδεια»;

Αναίδεια επαινετή, εύκολα δε συναντάται. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μεγάλης προσοχής και αυτοθυσίας. Σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι δυνατό να γίνει παραδεκτή και ειδικά από τη μεγαλοψυχία αυτού που προκαλείται.

Αναίδεια είναι η καταπάτηση της «αιδούς» (ντροπής) και η επίμονη απαίτηση εφαρμογής της παρανομίας. Ναι μεν παραβαίνω τη νομιμότητα, αλλά θέλω να με υπακούσεις! Παραστήσαμε το νόημα της επαινετής αυτής απαιτήσεως, που μόνο συμπαθείς και φιλεύσπλαγχοι ήρωες μπορούν να προβάλουν.

Ο Κύριος και Σωτήρας μας, Ιησούς Χριστός, είναι το «θύμα» της δικής μας αναίδειας και επιμονής και να που τον λυγίζουμε και του αναιρούμε την πρώτη του απόφαση.«Ναι, Κύριε μου, ομολογώ την ενοχή μου. Στη δική μου ελεεινότητα και αμέλεια οφείλονται τα λάθη και τα σφάλματα μου. Μετανοώ όμως και προσπίπτω και δέομαι και παρακαλώ· «άφες μοι, ήμαρτον, συγγνώμη, μη μου καταλογίσεις την ενοχή και παράβαση. Μη με παραδώσεις στην αρμόζουσα παιδεία και την ποινή, που μου ανήκει. Παράτεινον το έλεός σου και σκέπασέ με να μην πειραστώ και σε παροργίσω πάλι».

Αυτήν την «επαινετή αναίδεια» πρέπει να την χρησιμοποιούμε, όπως η χήρα, που αναφέρει ο Κύριοςμας, η οποία με τις συνεχείς ενοχλήσεις ανάγκασε τον αδιάφορο δικαστή να την προσέξει και να αποδώσει το δίκαιο.

πηγή: Γέροντος Ιωσήφ Βατοπαιδινού, «Συζητήσεις στον Άθωνα», Ψυχωφελή Βατιπαιδινά 13, σ. 89-140

<http://bit.ly/18cU3Ws>